

Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na
lata 2023 - 2025

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy

Zmiana terminologii w nowelizacji ustawy

- ▶ „przemoc w rodzinie” → „przemoc domowa”
- ▶ „ofiara” → „osoba doznająca przemocy domowej”
- ▶ „sprawca” → „osoby stosującej przemoc domową”

Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”.

Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla **osób doznających przemocy domowej**.

Przemoc - co to jest

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.

Nowelizacja wprowadza do powyższej definicji nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie i realizowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE SWARZĘDZ W ODNIESIENIU DO DANYCH OGÓLNOPOLSKICH.

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie danych zastanych - wyników badań i raportów dotyczących problemu przemocy w Polsce, a także w oparciu o dane statystyczne pozyskane od wymienionych poniżej podmiotów:

- Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Swarzędzu,
- Komisariatu Policji w Swarzędzu,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu,
- Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Swarzędzu,
- Centrum Usług Społecznych (do 2023 r. - Ośrodek Pomocy Społecznej w Swarzędzu), w tym Sekcji Aktywizacji i Wspierania Rodziny oraz Sekcji Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej.

Podmioty instytucjonalne i zasoby ludzkie oraz działania przewidziane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2025.

Wszystkie instytucje i placówki powinny ściśle ze sobą współpracować, tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

- Centrum Usług Społecznych
- Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy
- Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Świetlice opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne
 - Szkoły
 - Przedszkola i żłobki
- Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
 - Policja
 - Straż miejska
 - Poradnie zdrowia
 - Biblioteki
 - Sąd i prokuratura
 - Media

Działania podejmowane na terenie gminy Swarzędz w latach 2020-2023 jako odpowiedź zdiagnozowanych problemów i potrzeb.

- ▶ Założone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2023 cele stanowiły motywator do realizacji skonkretyzowanych działań pomocowych o zasięgu lokalnym:
 - ▶ edukacyjne kampanie społeczne m. in. Stop przemocy i Reaguj na przemoc, w ramach których swarzędzka społeczność informowana była o kluczowych aspektów problemu przemocy i możliwościach uzyskania konkretnego wsparcia,
 - ▶ działalność Punktu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
 - ▶ przygotowywanie i kolportaż materiałów edukacyjno-informacyjnych umożliwiających dotarcie do dużej części mieszkańców Gminy,
 - ▶ szkolenia o charakterze warsztatowym, poświęcone komunikacji i relacjom: specjalista - osoba doświadczająca przemocy,
 - ▶ Wsparcie psychologiczne,
 - ▶ systematyczne podnoszenie kwalifikacji specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy,
 - ▶ weryfikacja i ocena świadczonej pomocy z wykorzystaniem sesji superwizyjnych - gwarantujących wysoki poziom świadczonych usług i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,
 - ▶ warsztaty dotyczące skutecznej komunikacji między pracownikami poszczególnych sekcji,
 - ▶ szkolenia edukacyjno-informacyjne skierowane do nauczycieli szkół podstawowych dotyczące problemu przemocy,
 - ▶ poradnictwo specjalistyczne oraz interwencyjne skierowane do dzieci, młodzieży i seniorów,

Działania podejmowane na terenie gminy Swarzędz w latach 2020-2023 jako odpowiedź zdiagnozowanych problemów i potrzeb.

- ▶ konsultacje prawne dla osób dotkniętych problemem przemocy,
- ▶ działania wspierające rodziców wymagających pomocy w kontekście występujących w rodzinie problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- ▶ działania w ramach procedury Niebieskie Karty,
- ▶ szeroko rozumiane wsparcie osób doświadczających przemocy,
- ▶ działania interwencji w rodzinach,
- ▶ diagnozowanie rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania problemu przemocy,
- ▶ wykorzystywanie mediacji w pracy z rodzinami, w których występuje problem przemocy,
- ▶ informowanie o pełnym wachlarzu możliwości skorzystania z pomocy i wsparcia,
- ▶ konsultacje z osobami stosującymi przemoc dotyczące możliwości udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, konieczności podjęcia terapii, konsekwencjach postępowania,
- ▶ możliwość uczestniczenia w lokalnych wydarzeniach kulturalnych,
- ▶ warsztatowy charakter szkoleń dla realizatorów procedury Niebieskie Karty, poszerzających kompetencje związane ze współpracą między instytucjami oraz relacjami z osobami doświadczającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc,
- ▶ Pozyskiwanie środków na realizację działań nakierowanych na wsparcie mieszkańców Miasta i Gminy Swarzędz.

PREZENTACJA GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ NA LATA 2023 - 2025.

Zasady działania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

- ▶ Zakres świadczonej pomocy obejmuje osoby doznające przemocy domowej, osoby stosujące przemoc domową oraz pozostałych mieszkańców Gminy Swarzędz, poprzez podnoszenie świadomości oraz świadczenie konkretnej pomocy w kontekście problemu przemocy domowej. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej opiera się na zasadach zawartych w obowiązujących aktach prawnych, a dotyczą one:
 - ▶ wzajemnej współpracy organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych oraz organizacji, środowisk i osób fizycznych, uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej i jej negatywnych konsekwencji,
 - ▶ jawności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności człowieka,
 - ▶ szczególnej ochrony dzieci, których gwarantowanym prawem jest funkcjonowanie w bezpiecznym środowisku domowym.

Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2025

- ▶ Mieszkańcy Miasta i Gminy Swarzędz - osoby zagrożone lub doświadczające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc domową. Ważnym adresatem programu - w kontekście przeciwdziałania ewentualnym zachowaniom przemocowym - są osoby nieradzące sobie z trudnymi emocjami.

Cel strategiczny Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony
Osób Doznających Przemocy Domowej na lata
2023 - 2025.

Zminimalizowanie zjawiska przemocy.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2025.

1. Wielowymiarowe wsparcie osób doznających przemocy w celu skutecznego uwolnienia się z dysfunkcyjnego środowiska - większa dostępność, bogatsza oferta, zindywidualizowane podejście.
2. Rozszerzenie oferty działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.
3. Zwiększenie poziomu świadomości mieszkańców Miasta i Gminy Swarzędz dotyczącej rozpoznawania i możliwości prawidłowego reagowania na zjawisko przemocy.
4. Wzbogacenie oferty zajęć, warsztatów umożliwiających rozwijanie zainteresowań i spędzanie czasu w sposób konstruktywny.
5. Zwiększenie stopnia profesjonalizmu i umiejętności osób świadczących wsparcie osobom, których dotyczy zjawisko przemocy.

Przewidywane efekty Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2025.

- Zwiększenie świadomości dotyczącej przemocy i możliwości uzyskania wsparcia przez mieszkańców Miasta i Gminy Swarzędz.
- Nabycie, rozwinięcie i wzmacnianie nieagresywnych sposobów rozwiązywania problemów.
- Zwiększenie umiejętności osób doświadczających przemocy w zakresie rozpoznawania zachowań przemocowych i wypracowania gotowości do korzystania z oferty pomocowej co zmniejszy zjawisko przemocy domowej.
- Wzbogacenie dostępności i zasięgu szeroko rozumianej pomocy specjalistycznej, zarówno dla osób zagrożonych, jak i doświadczających przemocy.
- Nabycie i utrwalenie nowych, konstruktywnych umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, szczególnie przez osoby stosujące przemoc poprzez wsparcie indywidualne i udział w programach korekcyjno-edukacyjnych.
- Osiągnięcie wyższych kompetencji i umiejętności osób wspierających.
- Zwiększenie stopnia zaangażowanie przedstawicieli instytucji w rozwiązywanie potencjalnego problemu przemocy i wyższy poziom współpracy międzyinstytucjonalnej.

Źródła finansowania.

Działania realizowane w ramach Programu finansowane będą z budżetu państwa, budżetu Gminy Swarzędz oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł.

Monitoring i ewaluacja.

Ewaluacja jako proces, którego zadaniem jest ustalenie skuteczności Programu i stopień osiągnięcia zakładanych celów stanowić będzie faktyczną bazę do ewentualnej weryfikacji podejmowanych działań. Ewaluację umożliwi systematyczne zbieranie i analizowanie pozyskiwanych informacji. Wykorzystane zostaną do tego standardowe kryteria oceny tj. trafność, efektywność, skuteczność i użyteczność.